

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 908/2021
23.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ..., ЖЖ из ..., ЗЗ из ..., ИИ из ..., ЈЈ из ..., КК из ..., ЛЛ из ..., ЉЉ из ..., ММ из ..., НН из ..., ЊЊ из ..., ОО из ..., ПП из ..., РР из ..., СС из ..., ТТ из ..., ЋЋ из ..., УУ из ..., ФФ из ..., ХХ из ..., ЦЦ из ..., ЧЧ из ..., које све заступа пуномоћник Бојан Дрмончић, адвокат из ..., против тужених ЈП „Србијашуме“ Шумско газдинство Пријепоље из Пријепоља и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење из Ужица, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 718/20 од 27.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 23.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужилаца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 718/20 од 27.10.2020. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријепољу П 1396/2016 од 08.02.2017. године усвојен је тужбени захтев тужилаца па је утврђено да су тужиоци сувласници целих катастарских парцела број .. по култури пашњак шесте класе, .. по култури шума треће класе и .. по култури пашњак шесте класе, у означеној површини, и делова катастарских парцела ближе описаних у ставу првом изреке, све уписано у ЛН бр. .. КО ..., на име РС са правом коришћења ЈП „Србија шуме“ ШГ Пријепоље из Пријепоља, што су тужени дужни признати и трпети да се по основу пресуде изврши промена уписа код Службе за катастар непокретности у Пријепољу на име означених тужилаца са опредељеним уделом. Тужени су обавезани да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 718/20 од 27.10.2020. године укинута је пресуда Основног суда у Пријепољу П 1396/2016 од 08.02.2017. године. У ставу другом одбијен је тужбени захтев тужилаца. У ставу трећем обавезани су тужиоци да туженом ЈП „Србија шуме“ ШГ Пријепоље накнаде трошкове парничног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. у вези одредбе члана 374. став 1. ЗПП, и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужилаца неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између ЦЦ из ... као продавца и пок. ШШ, АБ и АВ, као купаца, закључен је писани уговор о куповини и продаји земљишта у селу ..., дана 05.04.1920. године. Предмет купопродаје по уговору је била ливада звана „...“ површине од 7 ха и 8 а, њива „Под ...“ 1 ха и 1 а и забрана између ливаде и њиве у површини од 8 ха и 5 а. Уговор је потписан од стране уговорача и сведока. Продавац није пренео купцима тапију. Уговор није оверен и купци нису никада уписани као власници означене непокретности. На основу налаза вештака утврђено је да је предмет спора цела катастарска парцела број .., по култури пашњак шесте класе, део катастарске парцеле број .., по култури шума треће класе, цела катастарска парцела број .., по култури пашњак шесте класе и део кат. парцеле број .., по култури пашњак пете класе, пашњак шесте класе и пашњак седме класе. Предметне парцеле су најпре уписане као друштвена својина „Добро“, ШГ Пријепоље, село ... 1/1, а потом као државна својина Републике Србије, са правом коришћења ЈП „Србија шуме“ 1/1. Укупна површина тих парцела износи 28 хектара 52 ара и 22 м², а по уговору из 1920. године укупна површина купљених непокретности износила је 16 ха и 14 а. Вештак се и у налазу и у усменом изјашњењу изјаснио да разлика у површини може да се објасни тиме да се у време закључења уговора мерење вршило конопцем, одокативно, на основу корака, а први инструменти за мерење су се појавили тек 1968. године, а примена је почела од 01.01.1973. године. Вештак је додао да у неким случајевима када је у питању површина од 20 и 30 ха разлика износи и до 5-6 ха.

Према допунском налазу и мишљењу вештак је израчунао дужине из дигитализованих тачака. Тужиоци нису уредили тужбени захтев према дигиталним мерама и границама површина, иако се исте разликују у односу на претходно дате мере, границе и површине. Тужиоци су у току жалбеног поступка доставили правноснажно решење о расправи заоставштине иза пок. АБ, правноснажно решење о расправи заоставштине иза пок. АВ, правноснажно решење о расправи заоставштине иза пок. АГ (потомак пок. ШШ) и правноснажно решење о расправи заоставштине пок. АД и АЂ. На основу ових решења утврђено је ко су наследници иза пок. АБ и АВ, купаца по уговору, као и ко су њихови наследници. Међутим, тужиоци нису доставили решење о расправи заоставштине једног од купаца, пок. ШШ, већ решење о расправи заоставштине његовог сина АГ. Такође нису доставили решење о расправљању заоставштине потомака АБ и АВ, купаца предметних непокретности. Неспорна је чињеница да тужиоци никада нису били у државини спорних непокретности, односно да након смрти сада пок. ШШ, АБ и АВ ни остали правни претходници тужилаца нису били у државини купљеног земљишта. У односу на купце земљишта по уговору, чији су тужиоци потомци, није утврђено када су ступили у посед непокретности, нити до када су били у државини исте. Пок. АБ преминуо је ...1953. године, ШШ ...1952.

године, а АВ ...1964. године. Тужиоци су тврдили да нису могли да буду у поседу непокретности због околности које су наступиле (Други светски рат, промене система и мере државе које су их у томе онемогућиле).

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилаца и утврдио да су сувласници означених катастарских парцела, идентификованих као предмет купопродаје по Уговору из 1920. године. Првостепени суд закључује да су тужиоци и њихови правни претходници били савесни држаоци јер су непокретност прибавили од власника и све време користили непокретност, осим у ратном и послератном периоду, те да су стекли својину и по основу уговора о купопродаји и одржајем.

Другостепени суд не прихвата као правилан такав материјалноправни закључак првостепеног суда о испуњености услова за стицање својине. Другостепени суд је становишта да тужиоци нису доказали да су непокретности које су предмет тужбеног захтева биле предмет уговора о купопродаји из 1920. године јер постоји битна разлика у површини. Према резону другостепеног суда, толика разлика у површини се не може приписати непрецизној методи мерења будући да је у питању разлика од преко 12 ха. Осим тога, тужиоци нису уредили тужбени захтев према дигиталним мерама и границама, датим у допунском налазу и мишљењу вештака. У току поступка није утврђено када су пок. АБ, АВ и ШШ ушли у посед купљених парцела и до када су били у њиховој државини. Другостепени суд сматра да није испуњен временски услов предвиђен одредбом члана 929. Српског грађанског законика за стицање својине одржајем, у трајању од 24 године, ако је притежање без тапије као у конкретном случају, док се право својине путем одржаја на шумском земљишту, које се налазило у државној својини, могло стећи најкасније до 06.04.1941. године, у складу са параграфом 2 Закона о шумама Краљевине Југославије од 21.12.1929. године. Другостепени суд је оценио основаним приговор недостатка активне легитимације тужилаца јер нису достављена решења о расправљању заоставштине иза свих купаца непокретности, као ни иза свих потомака купаца. Из наведених разлога, другостепени суд одбија тужбени захтев тужилаца да се утврди да су сувласници непокретности које су предмет тужбеног захтева.

Врховни касациони суд је становишта да је другостепена одлука донета правилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање.

Правилан је пре свега закључак другостепеног суда да активна легитимација тужилаца није потпуна. Наиме, потомак и наследник не представљају исти појам у формалноправном смислу. Потомак по правој линији претендује да постане наследник оставиоца, али само оглашени наследник постаје сукцесор заоставштине, сходно одредби члана 212. став 1. Закона о наслеђивању. Тужиоци су у конкретном случају својину на означеним непокретностима могли стећи само наслеђем, односно одржајем, будући да нису потписници уговора о купопродаји из 1920. године. Тужиоци међутим у овом спору нису доказали целовиту линију следбеништва, односно наследника иза пок. ШШ, АБ и АВ, купаца по уговору. Тужиоци нису доставили правноснажна решења да је расправљена заоставштина иза пок. предака ових лица, односно да су управо они оглашени за наследнике. С друге стране, неспорно је да парцеле које су предмет тужбеног захтева нису наслеђене као такве (у тим размерама и са том идентификацијом). За стицање својине одржајем тужиоци лично не испуњавају ни временски ни фактички услов, јер је неспорна чињеница да се тужиоци никада нису налазили у поседу предметне непокретности. У погледу правних претходника

тужилаца, купаца по уговору из 1920. године, није утврђено када су ступили у посед тог земљишта и до када су се налазили у државини истог. Државина, сходно члану 198. Српског грађанског законика, постоји када једну ствар држиш и воље имаш задржати је за себе и то згодним знакомзначиш и покажеш, ти си држалац или притежалац такве ствари. Дакле, то мора бити непрекидна фактичка власт на ствари. Наведена чињеница у току поступка није утврђена, односно није утврђено да су купци по уговору из 1920. године пок. АБ, АВ и ШШ, били у непрекидној државини купљеног земљишта у трајању од 24 године, колико захтева параграф 929. Српског грађанског законика за стицање својине одржајем непокретности у случају када је притежање без тапије. Такође, како то правилно закључује и другостепени суд, није поуздано утврђено да су непокретности које су предмет тужбеног захтева управо оне парцеле које су биле предмет уговора о купопродаји, по основу ког тужиоци претендују на стицање својине. Правилно другостепени суд налази да разлика у површини између тада купљеног земљишта и сада идентификованих парцела, која износи преко 12 ха, не упућује да постоји идентитет између тих непокретности. Вештак се у свом налазу, као и усменом изјашњењу, изјаснио да је та разлика могла да настане јер је мерење у време закључења уговора вршено одокативно, преко канапа и корака, па је било непрецизно. Такав паушалан разлог којим се објашњава велика разлика у површини овог земљишта, а која није ни на који други начин разјашњена, не може се прихватити као валидан. Утолико пре што је вештак констатовао да се на површини од 20 и 30 ха у другим случајевима јављала разлика од 5 до 6 ха. Правилно другостепени суд резонује да разлика која у конкретном случају износи 12 ха не представља уобичајено одступање.

Ревизијом тужилаца указује се на погрешну примену материјалног права, учињену у другостепеној пресуди. Истиче се да су тужиоци легитимисани за вођење спора као директни потомци лица која су закључила предметни уговор, као и да уговор из 1920. године у свему испуњава услове за судско оснажење и конвалидацију. Ревиденти сматрају да није било места примени Закона о шумама Краљевине Југославије, јер је у време куповине то земљиште представљало ливаду и њиву. Сматрају да је, насупрот становишту другостепеног суда, доказана државина претходника тужилаца на означеном земљишту, почев од 1920. године па до њихове смрти.

Врховни касациони суд оцењује изнете ревизијске наводе тужилаца неоснованим. Оснажење, односно конвалидација уговора о купопродаји из 1920. године није од значаја за стицање својине тужилаца на предметном земљишту јер тужиоци нису потписници тог уговора. Правни пут за стицање својине на том земљишту био је путем наследства од лица која су купци по уговору или одржајем. Тачан је ревизијски навод тужилаца да у конкретном случају није било места примени Закона о шумама Краљевине Југославије, на чију одредбу параграфа 2 се другостепени суд позива у делу образложења, у ком наводи да се право својине путем одржаја на шумском земљишту могло стећи најкасније до 06.04.1941. године. У време закључења уговора о купопродаји, предметно земљиште је по својој култури представљало ливаду, њиву и забран између ливаде и њиве. Каснија промена културе тог земљишта је без значаја. Стога, чињеница да према садашњој идентификацији део кат. парцеле .. по култури представља шуму треће класе не значи да је и у време закључења уговора то било шумско земљиште, односно извесно је да тада то није било шумско земљиште. Наведено међутим не утиче на правилност одлуке. Неоснован је ревизијски навод тужилаца да је у току поступка доказана чињеница да су њихови правни претходници

били у државини земљишта почев од 1920. године па до своје смрти. Како је већ наведено, у току поступка није утврђено непрекидно притежање ствари, привређивање, коришћење земљишта и слично. Штавише, неспорна је чињеница да је након смрти пок. ШШ, АБ и АВ и након ступања на снагу катастра земљишта, предметно земљиште уписано најпре као друштвена својина „Добро“ села ..., а потом као државна својина РС. Неспорна је и чињеница да тужиоци, односно њихови правни претходници, а потомци покојних ШШ, АБ и АВ, никада нису били у поседу тог земљишта. Државина подразумева непрекидну, фактичку власт на ствари, односно према тада важећем Српском грађанском закону када једну ствар држиш и воље имаш задржати је за себе и то згодним знаком означиш и покажеш. Без утврђења ове чињенице, за коју је терет доказивања био на тужиоцима, није било услова за стицање својине одржајем.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да је ревизија тужилаца неоснована и да је другостепеном одлуком правилно одбијен тужбени захтев јер није утврђено да су тужиоци на неки од законом предвиђених начина стекли својину на означеним непокретностима.

У складу са изнетим, Врховни касациони суд одлучио је као у изреци и одбио ревизију тужилаца, применом одредбе члана 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић